

**Skole og Forældres hørings svar til
forslag til lov om ændring af folkeskoleloven
og forskellige andre love**

**SKOLE
OG
FORÆLDRE**

18. september 2013

Fra folke-skole til kommune-skole?

Med udmøntningen i loven ser Skole og Forældre en klar decentralisering af kompetencerne fra ministeriet til kommunerne, men samtidig en centralisering af kompetencen fra de enkelte skolebestyrelser til kommunalbestyrelsen. Disse forskydninger af magtbeføjelserne ser vi som baggrund for vores påstand om, at folkeskolen, med de foreslåede lovændringer, går fra at være *folke-skole* til at blive en *kommune-skole*.

Dermed udvandes skolebestyrelsens, og dermed forældrenes, indflydelse på skolens udvikling, hvilket vi mener, vil modarbejde reformens mål, herunder forældrenes tillid til folkeskolen. En række af lovforslagets ændringer svækker det lokale demokrati, hvor det fremover bliver kommunalbestyrelsen, der beslutter ændringer på skolerne, frem for at det er skolerne selv, der kan tage initiativ og indstille til ændringer.

Skole og Forældre finder det nødvendigt, at skolebestyrelsen og dermed den enkelte skole, tillægges større beslutningskompetence eller indstillingskompetence end det er tilfældet i nærværende lovforslag. Dette ikke mindst set i lyset af, at kommunalbestyrelserne i de større kommuner, som følge af kommunalreformen, har fået vanskeligere ved at have føling med de enkelte skolers ønsker, behov og muligheder.

Resumé af vigtigste punkter i Skole og Forældres hørings svar

1. Sammensætning af skolebestyrelsen

Kompetencen til at sammensætte skolebestyrelsen, bør, ligesom det i lovforslaget foreslås for valgreglerne, godkendes af skolebestyrelsen. Dette vil sikre en sammensætning, der er i overensstemmelse med ønsker og behov på de enkelte skoler.

Bibeholdes den i lovforslaget foreslåede formulering, hvor det er kommunalbestyrelsen der egenhændigt træffer beslutning om skolebestyrelsens sammensætning, så finder Skole og Forældre den mulige massive repræsentation af ikke-stemmeberettigede ledere yderst problematisk. Tab af forældreindflydelse og ineffektive møder vil uundgåeligt blive resultatet, hvis dette ikke ændres (se ændring nr. 79-81).

2. Fælles skoleleder og skolebestyrelse

Beslutninger om fælles skoleleder og fælles bestyrelse bør alene kunne vedtages af kommunalbestyrelsen på baggrund af indstilling fra de berørte bestyrelser, sådan som det er i gældende lovgivning. Det vil sikre, at der er et reelt borgernært ønske bag en beslutning om fælles ledelse og fælles bestyrelse.

Skole og Forældre er således kritiske overfor den udvanding af forældrenes indflydelse på deres børns skole, som lovforslaget lægger op til, hvor skolebestyrelsen kun får lov til at udtale sig om sagen til kommunalbestyrelsen, som ene og alene kan tage beslutningen. Skole og Forældre forudser en omfattende nedlæggelse af skolebestyrelser og fyring af skoleledere med den foreslåede lovændring og hermed en svækkelse af det lokale demokrati (se ændring nr. 51).

3. Definition på små skoler

Definitionen på små skoler bør bevares som den er i gældende lovgivning. Med lovforslagets udvidelse og samtidig svækkelse af skolebestyrelsen, åbnes der for omfattende fyringer af skoleledere og sammenlægninger af skolebestyrelser, så det kan blive mere eller mindre almindeligt, at hver skole ikke har sin egen skoleleder og sin egen skolebestyrelse. Det er en meget problematisk udvikling efter Skole og Forældres opfattelse (se ændring nr. 52 og nr. 101).

4. Skolebestyrelsesvalgene

Skole og Forældre har forståelse for regelforenkling i forhold til valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Vi mener dog, at der bør være centrale retningslinjer, som stadfæstes i den kommende bekendtgørelse, for at sikre, at kommunen fortsat er ansvarlig for planlægning og udførelse af valgene, samt at der fortsat er mulighed for at tildele forældre- og elevrepræsentanter vederlag for deres arbejde i bestyrelserne (se ændring nr. 86).

5. Borgerligt ombud

Borgerligt ombud skal bibeholdes for de forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer, fordi skolebestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan, en del af skolens ledelse og med lovgivningsmæssigt pålagte opgaver, og således ikke sammenligneligt med andet frivilligt arbejde. Lovforslagets mål om bl.a. enklere regler for udtrædelse af skolebestyrelsen, kan sikres på anden vis fx via delegering af kompetencen fra kommunalbestyrelsen til fx kommunens skoleudvalg, sådan som praksis reelt er i flere kommuner i dag (se ændring nr. 86 og bemærkninger hertil).

6. Principper

Det er positivt, at skolebestyrelsen forpligtes til at udarbejde principper for holddannelse, forældreansvar og deltagelse i eliteidrætsudøvelse i foreninger. I den forbindelse er det hensigtsmæssigt at tydeliggøre i selve lovttekstens § 44, at skolebestyrelsen også forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning og samarbejde med musik- og ungdomsskoler, samt kultur- og foreningsliv (se ændring nr. 5 og 34).

7. Fravigelse af varighed af undervisningstiden

Det er positivt, at skolebestyrelsen har myndighed til at indstille til fravigelse af reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden med henblik på yderligere personale i en klasse, og at kommunalbestyrelsen har myndighed til at beslutte dette. Dette sikrer, at en beslutning herom, bundes i skolens egen vurdering af behovet. (se ændring nr. 34).

Skole og Forældres bemærkninger til de konkrete ændringer og kommentarerne hertil

Ændring nr. 5 (§ 3 stk. 4 og 5)

Skole og Forældre er positive overfor skolens samarbejde med lokalsamfundets kunst-, forenings- og idrætsorganisationer m.fl., og finder at formuleringen ” andre end ansatte

ved kommunens skolevæsen...” på fornemste vis præciserer hvem der kan hentes ind til disse opgaver. Vi anerkender også skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer.

Skole og Forældre finder det positivt, at skolebestyrelsens mulighed for at fastsætte princip herom udtrykkes direkte i lovtæksten. Vi finder dog, at det kan blive yderligere styrket, hvis det bliver udtrykt i § 44, så skolebestyrelsen bliver forpligtet til at fastsætte et princip herfor, så implementeringen af, og tilsynet med, disse samarbejder og partnerskaber i skolens dagligdag sikres.

Præciseringen i stk. 4 af *kommunalbestyrelsens fastlæggelse af mål og rammer for det kommunale skolevæsen*, ser vi som positivt, da kompetencerammerne mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne ikke altid forstås helt klart af begge parter.

Ændring nr. 10 og 13

Skole og Forældre bifalder det øgede fokus på den enkelte elev samt kravet om at ændringer i elevens undervisning skal foregå i samråd mellem elevens forældre, skolens leder og lærere samt evt. Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Ændring nr. 18 (§ 9, stk. 5)

Skole og Forældre ser positivt på, at der åbnes op for andre valgfag end de i stk. 1 nævnte og at ministeriet udarbejder et koncept for beskrivelse af valgfagets mål og indhold. Skole og Forældre er fortsat tilfredse med, at skolebestyrelserne, jf. § 44 stk. 2, 1, fortsat kan indstille valgfag til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Ændring nr. 32

Skole og Forældre er positive i forhold til den klare formulering om indførelse af daglig obligatorisk motion og bevægelse.

Ændring nr. 33 (§ 16)

Skole og Forældre er tilfredse med at ministeriet i kommentarerne præciserer en væsentlig ambition for elever i specialtilbud i forhold til at timetallet kun med få undtagelser kan ændres, som fx ”...*hvor det med forældrenes samtykke konstateres, at elevernes helbred ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.....*”.

Også ministeriets skærpede bemærkninger til vikardækning vil løse mange bekymringer, både i skolebestyrelserne og i skolens forældrekræds, i forhold til elevernes faglige udbytte, som udtrykt i formuleringen: ”*Hvis en planlagt undervisningstime i et fag må overtages af en ikke-læreruddannet vikar, som har andre relevante kvalifikationer... kan undervisningstimen i stedet tælle med i tiden til understøttende undervisning inden for den samlede undervisningstid og erstattes af en time i det givne fag, når læreren er tilbage.*”

Ændring nr. 34 (§16 a-c)

Der er uklarhed i kommentarerne om, hvem der kan varetage den understøttende undervisning, udover lærerne og pædagogerne. I bemærkningerne bruges betegnelserne: "andre medarbejdergrupper i kommunens skolevæsen med en relevant baggrund", "andet relevant personale", "andre relevante medarbejdere" og "andre med relevant baggrund".

Disse forskelligartede formuleringer bekymrer Skole og Forældre, da vi anser den understøttende undervisning som en meget vigtig del af reformens udmøntning og vil derfor indstille til, at der bliver en ensartet og klar formulering af disse grupper.

Skole og Forældre vil foreslå at bruge betegnelsen "andre med relevant baggrund" for at sikre muligheden for at hente personer ind, der ikke er ansat i det kommunale skolevæsen. Men naturligvis med skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer, som fx beskrives i bemærkningerne til § 3, stk. 5 omkring overdragelse af svømmeundervisningen til kompetente medarbejdere i svømmehallen (se i øvrigt vores bemærkninger til ændring nr. 5).

Skole og Forældre er meget tilfredse med bemærkningerne om, at den understøttende undervisning "*...skal spille sammen med og støtte op om undervisningen...*" og "*...koblingen af teori og praksis og undervisning, som tager udgangspunkt i virkelighedsnære problemstillinger, der af eleverne opleves som relevante og interessante*". Vi er tilfredse med, at ændringerne har fokus på elevernes læringspotentiale og progression i fagene, men også at der kan arbejdes med elementer i den bredde alsidige udvikling, så længe skolens leder har ansvaret for den læringsmæssige sammenhæng.

Skole og Forældre vil samtidig foreslå, at det i selve lovteksten fremgår, at skolebestyrelsen forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning, på lige fod med principper for holddannelse. Fx ved at indskrive dette i folkeskolelovens § 44, stk. 2. Dette vil sikre retning og rammer for den understøttende undervisning ude på de enkelte skoler.

§ 16 a. stk. 3.

I bemærkningerne står der, at eleverne skal have mulighed "*...for at udføre hjemmearbejde/lektier på skolen med støtte fra en kvalificeret voksen*". Det står ikke klart hvem disse voksne er. Da tilbuddet både gælder elever der har brug for konkret lektiehjælp og elever, der har brug for faglig fordybelse, bør det sikres, at det er skolens undervisende personale, der på baggrund af deres kvalifikationer, påtager sig ansvaret for støtten i dette tilbud. Også på sigt, når tilbuddet bliver permanent, er kvaliteten i dette tilbud afgørende jf. erfaringerne fra Norge med lektiecafeer.

Skole og Forældre er enige i kommentarerne til ændring nr. 34, hvor forældrenes behov for "kontrolleret fremmøde" omtales.

§ 16 b.

Skole og Forældre finder det positivt, at skolebestyrelsen har myndighed til at indstille til fravigelse af reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden med henblik på yderligere personale i en klasse, og at kommunalbestyrelsen har myndighed til at beslutte dette. Dette sikrer, at en beslutning herom, bundes i skolens egen vurdering af behovet.

Skole og Forældre vil foreslå, at det i kommentarerne præciseres, hvad der menes med formuleringen "efter indstilling". Her støtter Skole og Forældre sig til Svend Erik Gertz' formulering i "Folkeskoleloven med kommentarer. 15. udgave" (Dafolo, 2012, p. 161):

"Formuleringen 'efter indstilling fra skolebestyrelsen ...' skal forstås således, at kommunalbestyrelsen kan tage initiativ til at foreslå fælles leder mv., men det er en forudsætning for, at noget sådant kan iværksættes, at der foreligger en indstilling fra bestyrelserne."

(§ 16 a, stk. 5 og § 16 b, stk. 2) Skole og Forældre anerkender at kommunalbestyrelsen skal tilbyde pasningsordning til eleverne uden særskilt betaling fra forældrene. Formuleringen "... eller i et andet relevant fritidstilbud..." bekymrer os imidlertid, fordi vi allerede nu hører om kommuner, der for at spare penge og samtidig opfylde deres pasningsforpligtelse, ændrer skolestrukturen, nedlægger SFO-en og sender indskolingselever tilbage til børnehaverne til pasning. Skole og Forældre ønsker derfor præciseret, at det skal være et andet relevant alderssvarende fritidstilbud.

Skole og Forældre vil gerne bemærke, at der fortsat vil være et massivt forældrebehov for et fritidstilbud til deres børn i indskoling efter reformens fulde implementering. Dette dokumenteres i Gallup's undersøgelse for Berlingske, september 2013, der viser, at 74% af forældrene stadig vil have behov for pasning også fra 2014.

Ændring nr. 51. (§ 24, stk. 3)

Skole og Forældre er meget kritisk overfor den udvanding af forældrenes indflydelse på deres børns skole som denne lovændring, og tilhørende politiske aftale, lægger op til, hvor skolebestyrelsen fremover kun får mulighed for at udtale sig om kommunalbestyrelsens påtænkte beslutning om fælles skoleleder og fælles bestyrelse. Skole og Forældre forudser en omfattende afskaffelse af skolebestyrelser og firing af skoleledere, da snæversynede besparelseshensyn uhindret kan overtrumfe nærhedsprincippet om én skoleleder og én skolebestyrelse for hver skole.

Beslutninger om fælles skoleleder og fælles bestyrelse bør kun kunne vedtages af kommunalbestyrelsen på baggrund af en egentlig indstilling fra de berørte bestyrelser, sådan som det er i gældende lovgivning. Det vil sikre at der er et reelt borgernært behov bag en beslutning om fælles ledelse og fælles bestyrelse.

I bemærkningerne til lovforslaget (side 32 ø.) begrundes forslaget om denne lovændring med, at kommunerne herved gives bedre mulighed for at indrette skolevæsenet i overensstemmelse med lokale ønsker og behov. Det er i realiteten det stik modsatte der bliver tilfældet, eftersom kommunalbestyrelsen gives mulighed for og magt til at handle direkte i modstrid med skolens lokale ønsker og behov (se også vores bemærkninger til ændring nr. 101).

I bemærkningen til ændring nr. 51 (side 62 m.) mener Skole og Forældre, at det er decideret misvisende at skrive at *"Kommunalbestyrelsen er som hidtil ikke bundet af skolebestyrelsens udtalelse."* Dette antyder nemlig, at der ikke ændres på praksis, men der er jo netop tale om at ændre lovgivningen fra, at skolebestyrelsen indstiller til at skolebestyrelsen udtaler sig til kommunalbestyrelsen.

Det er med andre ord skue-demokrati ikke at give skolebestyrelserne en prioriteret vægtig stemme i forbindelse med beslutningen om fælles skoleleder og fælles bestyrelse.

Ændring nr. 52 (§ 24 stk. 3)

Skole og Forældre ser med meget stor bekymring på den ændrede definition af små skoler, ikke mindst i relation til kommunalbestyrelsens uhindrede mulighed for at beslutte fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse (jf. vores kommentar til lovændring nr. 51). Med ændring nr. 101 og ændringen i nr. 52, åbnes der for en massiv afskaffelse af skoleledere og selvstændige skolebestyrelser, eftersom det foreslås, at det fremover skal være skoler med elevtal helt op til 300 og uden andre betingelser, der kan blive besluttet fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse for. Enten sammen med andre små skoler, eller sammen med en stor skole. Dette betyder, at "små skoler" herefter vil omfatte 34,8% af alle folkeskoler (se [Notat om elevtal](#)) som kan få fælles skoleleder og skolebestyrelse med op til 34,8% andre folkeskoler.

Der er med andre ord tale om en definitionsændring for "små skoler" som sammen med forskydningen af magt fra skolen til kommunalbestyrelsen, åbner for en almindeliggørelse af brugen af fælles skoleleder og skolebestyrelse.

Dette finder Skole og Forældre som sagt yderst kritisabelt og ikke i tråd med de oprindelige hensigter i regeringens udspil "Gør en god skole bedre".

Ændring nr. 54. (§ 24a)

Det er bekymrende for demokratiet, at kommunerne fremover ikke er bundet af en positiv udtalelse fra skolebestyrelser og forældrebestyrelser ved dagtilbuddet i forhold til kommunalbestyrelsens beslutning om fælles skoleleder og fælles bestyrelse mellem skoler og et dagtilbud eller fritidshjem. Bemærkningerne viser, at det er det økonomiske aspekt der her lægges vægt på; at der kan opnås en besparelse. Det er dermed ikke børnenes dagligdag og behov, der er i centrum.

Skole og Forældre foreslår at bibeholde den tidligere formulering om, at en sådan beslutning skal ske efter indstilling fra skole- og forældrebestyrelsen, subsidiært at skole- og forældrebestyrelse tildeles en godkendende funktion. Det vil sikre, at børnene og de lokale behov sættes i centrum for beslutninger om fælles skoleleder og bestyrelse, fremfor kommunens besparelshensyn.

(§ 24a stk. 4). Skole og Forældre er bekymrede over ordningen for fælles ledelse af skoler og dagtilbud eller fritidshjem, hvor hver institution skal have et forældreflertal og at det er forældreflertallet fra den enkelte institution, der træffer beslutninger i den fælles bestyrelse vedr. deres egen institution. Vi har forståelse for denne flertalsfordeling, men mener, at det i praksis bliver en vanskelig håndterbar ordning. Skole og Forældre forslår i stedet, at en fælles bestyrelse også agerer som en fælles bestyrelsen og at alle beslutninger er fælles anliggende.

(§ 24a stk. 5.) I betragtning af normen for personale i SFO i forhold til en børnehave, ser Skole og Forældre med stor bekymring på, at børn fra det fyldte 3. år kan optages i SFO, selvom det er betinget af, at det er små skoler/afdelinger (se også vores bemærkninger til ændring nr. 52 og nr. 101). Skole og Forældre ser dog positivt på muligheden for bedre samarbejde mellem personalegrupperne til fordel for børnene. Bekymringen går på, hvordan det sikres, at en så bred aldersgruppe af børn kan tilgodeses i et SFO-tilbud. Vi mener, at

kommunerne skal pålægges at sikre en tilpas personalenormering udregnet ud fra børnenes alder, antal og behov.

Ændring nr. 55 (§ 24b stk. 1)

Skole og Forældre ser, tilsvarende ændring 54, også her en klar svaghed i skolebestyrelsernes og Ungdomsskolebestyrelsernes manglende kompetence til selv at kunne indstille til fælles leder og fælles bestyrelse. Skole og Forældre foreslår at denne kompetence indskrives i loven, så lokale ønsker og behov bliver respekteret.

(§ 24, stk. 2.) Skole og Forældre mener også, at det er meget bekymrende at kommunalbestyrelsen får mulighed for at fravige § 42 stk. 1 om, at der skal være forældretiltal i en evt. fælles bestyrelse. Det er undergravende i forhold til forældrenes indflydelse på beslutninger om elevernes forhold og derfor ikke i forældrenes interesse. Skole og Forældre ønsker at dette forslag til kommunernes fravigelse af §42, stk. 1, bortfalder.

(§ 24, stk. 4, 2. pkt.) Tilsvarende vores bemærkninger til ændring nr. 54, mener Skole og Forældre, at ordningen omkring beslutninger i bestyrelsen er vanskelig håndterbar i praksis. Skole og Forældre foreslår også her, at en samlet bestyrelse træffer beslutninger sammen.

Ændring nr. 60 (§ 25 stk. 7)

Skole og Forældre ser generelt positivt på muligheden for nye former for udskolingsforløb bl.a. med eliteidrætsklasser.

Bemærkningen om at Undervisningsministeriet efter ansøgning ligeledes kan godkende forsøg med særlige talentklasser i musik, virker umiddelbart lidt underlig i sammenhængen, da der ikke i bemærkningerne er en begrundelse for, hvorfor dette skal være en ministeriel beslutning. Skole og Forældre mener at denne beslutning bør træffes lokalt.

Ændring nr. 61 (§ 25a stk. 1. og 2.)

Skole og Forældre ser meget positivt på præciseringen af mulighederne for holddannelse med udgangspunkt i den enkelte elev, i forhold til at tilpasse og differentiere undervisningen.

(§ 25 stk. 3, 4 og 5) Skole og Forældre er positive overfor uddybning af holddannelsesreglerne for de enkelte klassetrin/faser med baggrund i løbende evaluering.

Den løbende evaluering sikrer, med vurderinger hver 3 måned, at elever ikke fastholdes i en bestemt placering, men at det hele tiden skal begrundes med udgangspunkt i elevens progression.

Skole og Forældre mener, at det bør tilføjes, at denne vurdering løbende videregives til forældrene, for at sikre deres opbakning til lærernes og skolens arbejde.

Ændring nr. 69 (§ 33 stk., 8 og 9)

Skole og Forældre anerkender, at elever efter anmodning fra forældre kan deltage i andet undervisningstilbud, som skolens leder er ansvarlig for at vurdere kvaliteten af. Dog mener vi, at et evt. afslag skal kunne forlanges skriftligt dokumenteret.

Ændring nr. 76 (§ 40, stk. 6)

Skole og Forældre ser positivt på, at pædagoger tilføjes i relation til skolebestyrelsernes indstilling ved ansættelse ved skolen.

Skole og Forældre finder det dog mærkværdigt, at skolebestyrelserne ikke skal høres om ansættelse af personale, der skal varetage den understøttende undervisning. Vi ser det som en nedprioritering af området, med fare for at opgaven ikke løses i overensstemmelse med reformens intentioner. Derfor mener vi at også disse konkrete ansættelser bør indgå i § 40, stk. 6.

Ændring nr. 77 (§ 40 stk. 7)

Skole og Forældre anerkender målet for fuld kompetencedækning i 2020, der er med til at sikre at eleverne møder undervisning af endnu højere faglig og pædagogisk kvalitet.

Vi anerkender endvidere at der i de generelle bemærkninger også lægges vægt på styrkelse af skolernes evaluering- og udviklingskultur såvel fagligt som socialt, gennem aktionslæring og kollegial sparring.

Ændring nr. 79 - 81 (§ 42)

Skolebestyrelsen på den enkelte skole er et selvstændigt forvaltningsorgan samt en del af skolens ledelse. En af grundtankerne i forbindelse med indførelse af skolebestyrelser var, at borgerne og brugerne af skolen fik en væsentlig og vægtig stemme i skolen.

I den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen fra juni 2013, ønskes følgende: *"Kommunalbestyrelsen får endvidere mere frihed til at fastlægge skolebestyrelsernes sammensætning"*. Skole og Forældre mener, at forslagene i ændringerne nr. 79 – 81, vil give kommunalbestyrelsen ikke blot mere frihed, men på afgørende områder så stor frihed, at den kan sammensætte skolebestyrelser, der er i modstrid med de enkelte skolers interesser og behov, og ikke mindst vil forringe grundtanken om forældrenes indflydelse på den lokale skole.

For at sikre skolens interesser og behov i bestyrelsens sammensætning er det afgørende, at skolebestyrelsen tildes en rolle som enten indstillende eller godkendende instans. Dette skal sikre, at kommunalbestyrelsen ikke kan beslutte uden om de lokale skoleaktørers holdning og ønsker.

Med de foreslåede ændringer i § 42 ser Skole og Forældre endvidere:

- At Skolebestyrelsernes mandat fremover vil blive givet af kommunalbestyrelsen, mens det i dag er lovmæssigt stadfæstet i Folkeskoleloven. Skole og Forældre mener at dette ændringsforslag er en klar nedprioritering af skolebestyrelsens status, ikke mindst når det ses i sammenhæng med kommentarerne til ændring nr. 86, hvor det foreslås at det borgerlige ombud og muligheden for vederlag skal afskaffes for forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen.
- At de nu foreslåede større bestyrelser vil medføre, at bestyrelsesarbejdet bliver **ineffektivt** på en række områder:
 - Antallet af deltagere i skolebestyrelsesmøderne for en skole med tre afdelinger vil med ændringsforslagene blive mindst 20, hvilket Skole og Forældre ser som en aldeles u håndterbar størrelse i denne sammenhæng.
 - At skolens professionelle ledere kan være massivt tilstede ved møderne med taleret, vil naturligvis give mindre taletid til de beslutningsdygtige medlemmer af skolebestyrelsen (forældre, lærere og elever).
 - Med de mange ledere bliver det nu en egentlig ledergruppe, der deltager i skolebestyrelsesmøderne og dermed er der en betydelig risiko for, at skolebestyrelsens bestræbelse på at føre et kvalificeret tilsyn med skolens virksomhed kan affærdiges af en samlet og koordineret ledergruppe.
 - Med muligheden for to pladser til lokale repræsentanter, der potentielt intet ved om skolens virksomhed, skal der påregnes betydelig mødetid til at forklare disse deltagere baggrunden for de enkelte dagsordenspunkter.

(§ 42, stk. 1) Skole og Forældre mener ikke det giver en fornuftig mening i forhold til decentralisering og regelforenklning, at det er kommunalbestyrelsen der skal beslutte skolebestyrelsernes sammensætning. Med de større kommuner som var en del af kommunereformen, har kommunalbestyrelsen langt de fleste steder ikke fornemmelse for hvad der konkret er af muligheder, behov og ønsker på den enkelte skole. Derfor ønsker Skole og Forældre, at det er den enkelte skolebestyrelse, der skal indstille til kommunalbestyrelsen eller godkende kommunalbestyrelsens forslag til sammensætning af skolebestyrelsen.

(§ 42 stk. 1. nr. 1) Skole og Forældre er tilfredse med præciseringen af, at der skal være et flertal af forældre, om end det bekymrer os at der er tale om et stemmeflertal og ikke et repræsentationsflertal.

(§ 42 stk. 1, a og b.) Skole og Forældre gør opmærksom på at der i lovforslaget skelnes mellem repræsentanter *for* og repræsentanter *fra*.

Skole og Forældre ser det som en god mulighed at forældre fra afdelinger og skoler under fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse, bliver repræsenteret i skolebestyrelsen. Det er et signal om at det lokale demokrati fungerer, når alle får en stemme. Derfor ønsker vi, at der så vidt muligt, skal vælges forældrerepræsentanter *fra* afdelinger og skoler.

(§ 42 stk. 1. c) Skole og Forældre er tilfredse med at der bliver en repræsentation *for* specialklasser på skolen. Her er vi opmærksomme på, at det ikke altid har været muligt at få forældrene til at stille op til valget og ønsker derfor som minimum at sikre, at der er en repræsentant *for* denne forældrereds, hvis det ikke viser sig muligt at vælge en repræsentant *fra* denne forældrereds. Denne mulighed bør indskrives i bemærkningerne for denne §.

(§42 stk. 1 nr. 2) Skole og Forældre mener ikke, at lærerne bør fremhæves i loven, men at det bør fremgå, at der er tale om det undervisende personale og de øvrige medarbejdere på skolen.

(§ 42 stk. 1 nr. 3) Skole og Forældre ser det som positivt at elevernes repræsentation i skolebestyrelsen matcher medarbejdernes.

Ændring nr. 80 (§ 42, stk. 2)

Skole og Forældre er meget positive over for målet om et øget samarbejde med det lokale erhvervsliv, lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner og lokale foreninger. Skole og Forældre mener imidlertid at dette mål *ikke* nås gennem en fast repræsentation af to lokale repræsentanter i skolebestyrelsen.

Skole og Forældre mener derimod, at det skal være skolebestyrelserne, der, gennem fastsættelse af principper, sikrer mål og rammer for skolens samarbejde og partnerskaber, samt gennem tilsyn med disse principper sikrer, at målet om øget samarbejde nås.

Skole og Forældre finder, at den nuværende lovgivning, som giver skolebestyrelsen mulighed for at invitere relevante parter til belysning og drøftelse af konkrete dagsordenpunkter, vil kunne bruges også i denne sammenhæng. Således vil lokale repræsentanter kunne involveres i skolebestyrelsens arbejde når det er relevant, fremfor at de også skal deltage i drøftelser som reelt ikke har interesse for dem.

Dersom man ønsker at fastholde ændring nr. 80, vil Skole og Forældre foreslå, at det bliver efter indstilling fra skolebestyrelsen, som besidder den nødvendige viden om mulighederne for samarbejder med det lokale forenings- og erhvervsliv.

Det fremgår ikke klart af lovændringen og bemærkningerne til denne § om disse lokale repræsentanter er stemmeberettigede, men Skole og Forældre vil gerne gøre opmærksom på, at det implicit i § 42, stk. 5 er præciseret, at det er de medlemmer der er nævnt i § 42 stk. 1 der er tillagt stemmeret og således ikke disse lokale repræsentanter. På den anden side omtales de lokale repræsentanter som havende *to pladser i skolebestyrelsen*, hvilket antyder, at de har stemmeret.

Skole og Forældre foreslår under henvisning til ovennævnte at disse lokale repræsentanter ikke er medlemmer af skolebestyrelsen og dermed heller ikke tildeles stemmeret.

Ændring nr. 81 (§ 42, stk. 7)

At kommunalbestyrelsen kan beslutte at afdelingsledere, SFO-ledere, evt. leder af dagtilbud eller fritidshjem og ungdomsskolelederen, kan deltage i skolebestyrelsens møder, mener Skole og Forældre vil underminere hele grundtanken med skolebestyrelsens sammensætning. At skolens professionelle ledere, som kommunale embedsmænd, kan blive repræsenteret i så stort antal, dog uden stemmeret, men med taleret, mener vi klart vil skade mulighederne for at få et ligeværdigt samarbejde og være tidsrøvende i forhold til møderne.

Det er Skole og Forældres erfaring, at bestyrelserne på fornem vis allerede i dag udnytter muligheden for at invitere andre ledere til at deltage under relevante dagsordenpunkter.

Skole og Forældre mener derfor, at det kun skal være skolens leder og dennes stedfortræder der fast deltager, som bestyrelsens sekretærer, i bestyrelsesmøderne. Dette vil også spare på ressourceforbruget blandt den samlede ledelsesgruppe i forhold til bestyrelsesarbejdet.

Ændring nr. 86 (§ 43)

Skole og Forældre ser positivt på, at der sker en forenkling af rammerne for valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Vi finder det dog ikke acceptabelt, at man i lovforslagets knyttede kommentarer vil give den enkelte kommune tilnærmelsesvis frit spil i forhold til at sætte rammerne for valgene og vi ønsker derfor, at der fortsat bliver fastsat overordnede centrale rammer gennem den kommende revision af valg bekendtgørelsen.

Disse centralt bestemte rammer skal sikre at:

- 1) Hvervet som skolebestyrelsesmedlem bibeholdes som borgerligt ombud
- 2) Kommunalbestyrelsen fortsat får mulighed for at give forældrerepræsentanterne vederlag
- 3) Kommunalbestyrelsen pålægges det overordnede ansvar for valgene, herunder:
 - a. Kommunalbestyrelsen bærer valgets omkostninger
 - b. Kommunalbestyrelsen forpligtes til overordnet at koordinere valgene på skolerne bl.a. ved fastsættelse af ensartede tidsrammer og procedurer
 - c. Kommunalbestyrelsen gives den endelige afgørelse omkring valgret og valgbarhed
 - d. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de lokale valgeregler
- 4) Udtrædelse af skolebestyrelsen godkendes af kommunens skoleudvalg

Ad 1) Borgerligt ombud.

I bemærkningerne fremgår det, at hvervet som forældrerepræsentant i skolebestyrelsen er et borgerligt ombud, men at man ønsker at det borgerlige ombud bortfalder. Forældredeltagelse i skolebestyrelserne sidestilles således med andet frivilligt bestyrelsesarbejde, hvilket Skole og Forældre finder højst uforståeligt, eftersom skolebestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan, en del af skolens ledelse og med lovgivningsmæssigt pålagte opgaver. Vi mener, at man skal fastholde det borgerlige ombud og den borgerpligt det omfatter, dels set i lyset af de opgaver der ligger i skolebestyrelsens arbejde jf. bl.a. § 44, dels i forhold til at bevare rettigheden til at blive fritaget fra ens primære arbejde til deltagelse i skolebestyrelsens møder.

Ad 2) Vederlag.

Skole og Forældre mener, at det fortsat skal være muligt at give forældrerepræsentanter vederlag for deres arbejde i skolebestyrelsen. Bestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan i forhold til implementering af folkeskoleloven og den kommunale styrelsesvedtægt og bør sidestilles med andet lokalpolitisk arbejde.

Ad 3) Kommunalbestyrelsens ansvar.

Skole og Forældre ønsker at sikre, at skolebestyrelserne henholdsvis skoleledelsen ikke bliver unødigt belastet i forhold til valgprocedurerne.

Ad 4) Udtrædelse af skolebestyrelsen

Skole og Forældre bifalder målet, som de nævnes i kommentarerne i ændring nr. 86, om *"...enklere og mere fleksible regler end de hidtil gældende, herunder især om udtrædelse."* Skole og Forældre mener imidlertid ikke, at dette mål skal nås gennem afskaffelse af det borgerlige ombud, men at en simpel uddelegering af kompetencen til at godkende udtrædelse henlægges til skoleudvalget.

Indenfor de overordnede rammer i en ny valgbekendtgørelse ser Skole og Forældre det som positivt, at skolebestyrelserne skal godkende kommunens udkast til lokale valgeregler. Skole og Forældre ser dette som et godt generelt eksempel på, hvordan samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne kan fungere på en optimal måde.

Ændring nr. 87 (§ 44, stk. 2, nr. 1)

Skole og Forældre ser positivt på, at fastsættelse af princip for holddannelse bliver tilføjet som en del af skolebestyrelsens pålagte opgaver.

Skole og Forældre ser også positivt på, at bemærkningen til ændring nr. 87 udtrykkeligt foreskriver, at de nævnte principper i § 44 er pålagt skolebestyrelsen at fastsætte.

Ministeriets øvrige bemærkninger henviser til § 45 om, at det er skolens leder, der udarbejder forslag til principper for skolens virksomhed.

Skole og Forældre finder det lidt bemærkelsesværdigt, at ministeriet har taget ovennævnte bemærkning med, når der ikke ændres noget ved § 45. Af samme årsag forventer Skole og Forældre også en videreførelse af hidtidige praksis: *"....Der er heller intet til hinder for, at medlemmer af skolebestyrelsen kan fremsætte egne forslag."* (Henvisning til Svend Erik Gertz' formulering i "Folkeskoleloven med kommentarer. 15. udgave" (Dafolo, 2012, p. 256). Skole og Forældre foreslår, at denne formulering bliver en del af bemærkningerne vedrørende retten til at fastsætte principper.

Ændring nr. 88 (§ 44, stk. 2, nr. 2)

Skole og Forældre er positive over for, at principper for dette område fastlægges på den enkelte skole.

Skole og Forældre foreslår, at skolebestyrelsen også skal fastsætte principper for elevernes mulighed for at deltage i undervisning på musikskoler, jf § 33 stk. 9.

Ændring nr. 89 (§ 44, stk. 2, nr. 3)

Skole og Forældre har gennem mange år arbejdet for at skabe det bedste samarbejde mellem hjem og skole; forældre og lærere. Derfor ser vi med glæde, at princippet for samarbejdet mellem skole og hjem skærpes, men må desværre konstatere, at man ikke med den foreslåede lovændring dækker det gensidige samarbejde mellem parterne, idet kun den ene part, nemlig forældrene, pålægges et ansvar. Skole og Forældre mener, at

gensidigheden er noget af det vigtigste i samarbejdet og dette er da også nævnt i bemærkningerne, men altså ikke gengivet i lovændringen.

Derfor foreslår Skole og Forældre følgende ny formulering til dette princip: "Samarbejdet mellem skole og hjem, herunder om skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet."

Ændring nr. 95 (§ 46, stk.2)

Skole og Forældre ser positivt på muligheden for at oprette afdelingselevråd, såfremt eleverne ønsker dette. Skole og Forældre mener dog, at eleverne skal have støtte fra skolen til dette, hvilket bemærkningerne bestemt ikke lægger op til.

Ændring nr. 101 (§ 55, stk. 1)

Skole og Forældre ser med stor bekymring på den foreslåede ændring, hvor definitionen på små skoler hæves fra *normalt ikke over 150* til *normalt ikke over 300 elever*, i et forsøg på at regelforenkle kommunernes muligheder for fælles skoleleder og fælles bestyrelse. Vi henviser til vores bemærkninger til ændring nr. 51 og nr. 52.

Skole og Forældres afsluttende bemærkninger

Det er store ændringer, der, med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, kommer til at møde alle parter og interessenter omkring folkeskolen.

Skole og Forældre vil på den baggrund opfordre til, at der bliver en evaluering af lovændringerne i fx 2017, også set på baggrund af de bekymringer vi har givet udtryk for i dette høringssvar.

Mette With Hagensen
Landsformand Skole og Forældre
Tlf. 3171 6378
mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef Skole og Forældre
Tlf. 3063 0807
mk@skole-foraeldre.dk